

یادداشت

پنداشت افکار عمومی از عملکرد قوه قضائیه و انتظارات اجتماعی

معصوم آقازاده

امروزه در ادبیات پساتوسعه، «حکمرانی خوب» را به‌عنوان بنیان توسعه قلمداد می‌کنند که در شاخص‌های آن، مؤلفه‌هایی مانند «حاکمیت قانون»، «انصاف و عدالت» و «کارایی و اثربخشی» با عملکرد قوه قضائیه مرتبط است. در ایران دهه ۹۰ با بروز نوسانات اقتصادی و سیاسی، پرونده‌های قضائی نیز بیش‌ازپیش سیر صعودی به خود گرفت؛ به‌گونه‌ای که معاون حقوقی قوه قضائیه در تیر ۱۳۹۶ و در مصاحبه با ایسنا از ورود بیش از ۱۵ میلیون پرونده به دستگاه قضائی کشور در سال ۱۳۹۵ خبر داد. این میزان خود حکایت از وجود انواع آسیب‌ها و تشدید انواع ناپهچاری‌ها در جامعه و عملکرد ناقص نهادهای نظارتی و اجرایی دارد که موانع زیادی را در مسیر توسعه ایران ایجاد می‌کنند. مروری بر برخی نتایج پیمایش‌ها و نظرسنجی‌های دهه ۹۰، یافته‌های تأمل‌برانگیزی از پنداشت افکار عمومی و تغییر نگرش مردم را درباره قوه قضائیه نشان می‌دهد. براساس نتایج پیمایش ملی سرمایه اجتماعی (۱۳۹۳)، ۳۴.۹ درصد به مراجع قضائی اعتماد زیادی داشتند که در سال ۹۷ نسبت آن به ۲۶.۱ درصد کاهش یافته است، ۳۹.۷ درصد اعتماد متوسط و ۲۵.۴ درصد اعتماد پایینی به این مراجع داشتند که این نسبت (اعتماد پایین) در سال ۹۷ به حدود ۳۷ درصد رسیده است. همچنین براساس یافته‌های پیمایش یادشده، ۳۰.۳ درصد کیفیت خدمات مراجع قضائی را بالا، ۴۱.۶ درصد متوسط و ۲۸.۱ درصد پایین ارزیابی کرده‌اند. براساس نتایج نظرسنجی ایسنا از مردم تهران در سال ۱۳، ۸۳ درصد شهروندان گفته‌اند در دادگستری‌ها و دادگاه‌ها حقوق مردم به میزان زیادی رعایت می‌شود که این میزان رعایت حقوق مردم از نظر ۲۰۰۲ درصد در حد متوسط بوده است و بیش از نیمی از آنها اعتقاد داشتند این حقوق رعایت نمی‌شود. با تغییرات مدیریتی در قوه قضائیه از اسفند سال ۹۷ و عزم این قوه، برای مقابله با مفسدان اقتصادی و قانون‌شکنی تغییراتی در برخی مسئولیت‌ها و پیگیری پرونده‌ها اتفاق افتاد. این تحولات می‌تواند زمینه تغییر نگرش مثبت افکار عمومی به قوه قضائیه را فراهم کند. براساس نظرسنجی ملی ایسنا در خرداد ۱۳۹۹، ۵۳.۱ درصد از مردم معتقدند عملکرد قوه قضائیه در یک سال اخیر بهتر شده است. ۴۷.۷ درصد مردم عملکرد قوه قضائیه در «بخورد با مفاسد اقتصادی» را خوب، ۹.۲ درصد متوسط و ۴۴.۹ درصد دیگر نیز ضعیف ارزیابی کرده‌اند. ۳۴.۴ درصد مردم معتقدند قوه قضائیه با همه افراد و گروه‌ها درباره مفاسد اقتصادی به میزان کمی برخورد عادلانه داشته است؛ اما ۲۹.۶ درصد این برخورد را تا حد زیادی عادلانه دانسته و ۱۲.۶ درصد دیگر نیز برخورد این قوه را در حد متوسطی عادلانه تلقی کرده‌اند. ۴۲.۷ درصد معتقدند اقداماتی که قوه قضائیه در یک سال اخیر انجام داده، برای جلوگیری از فساد اقتصادی مؤثر بوده است و ۲۸.۱ درصد چنین نظری ندارند و گفته‌اند قرار نیست مبارزه جدی با مفاسد اقتصادی انجام شود و این کارها نمایشی بیش نیست. این یافته‌ها نشان می‌دهد با وجود اینکه مردم در یک سال اخیر نگرش بهتری درباره عملکرد قوه قضائیه در مقایسه با سال‌های گذشته پیدا کرده‌اند؛ اما همچنان مواردی مثل برخورد عادلانه و جدی به‌ویژه درباره مفاسد اقتصادی در میان افکار عمومی محل تردید است. البته در رسیدن به چنین گزاره‌هایی با انجام یک طرح نظرسنجی باید احتیاط کرد. اگر قاطعیت سیستم قضائی در برخورد با مفاسد اقتصادی مستقیم و بنیادی نباشد، ممکن است تغییر نگرش مردم با نوساناتی مواجه شود؛ چون مهم‌ترین اصل در مبارزه با هرگونه فساد، پیشگیری از زمینه‌های وقوع آن، است که باید مورد توجه قرار گیرد. به‌عنوان مثال در ساماندهی بازار مسکن و خودرو، صرف ممنوعیت درج‌شدن قیمت در آگهی‌ها، کنایات نمی‌کند. در بحث قیمت‌های نجومی بازار خودرو، با ورود قوه قضائیه، قیمت‌ها قدری کاهش یافت؛ اما مسائلی مانند نبود نظارت، وجود دلالتان، بلاکلیفی فرمول قیمت‌گذاری، به‌ویژه سهم‌خواهی خودروسازان و فروش‌های مزایده‌ای، مانع ساماندهی این بازار شد. ورود قاطعانه همه نهادها به‌ویژه قوه قضائیه برای ساماندهی این‌گونه نابسامانی‌ها خود می‌تواند به افزایش اعتماد عمومی بینجامد. در دیگر بازارها نیز این‌گونه رانت‌ها و مکانیسم‌های انباشت سرمایه برای عده قلیلی به طور انحصاری وجود دارد که باعث رشد نرخ تورم لجام‌گسیخته می‌شود. اصلاح چنین شرایطی قطعاً موجب افاق‌سازی و امیدواری افکار عمومی به اقدامات پیشگیرانه وقوع هرگونه رانت و جرمی می‌شود؛ بنابراین، صرف واکنش اولیه حتی قاطعانه، مسئله اصلی را نه‌تنها حل نمی‌کند؛ بلکه ممکن است در طول زمان به بازتولید هنجارمند انواع فساد اقتصادی و پنداشت عادی‌گونه از پدیده فساد سازمان‌یافته کمک کند. باوجوداین همچنان برای افکار عمومی سوالات زیادی درباره وجود انواع اختلاس‌ها و فسادها مطرح است که انتظار می‌رود با انجام اصلاحات لازم، اینهامات رفع و انتظارات اجتماعی مردم تحقق یابد. مبرهن است که رصد عملکرد قوه قضائیه از طریق چند موج نظرسنجی، تصویر واقعی را در آینه افکار عمومی نشان نخواهد داد. به‌ویژه اگر این نوع نظرسنجی‌ها در بین مراجعان به مراجع قضائی انجام شود، برآیند نزدیک به واقعیتهای راز کیفیت خدمات سیستم قضائی نمایان می‌کند.

عضو هیئت علمی مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران (ایسپا)

صندلی ریاست دیوان محاسبات به مهرداد بذریاش رسید

«سر چشمه باید گرفتن به پیل/ چو پر شد نشاید گذشتن به پیل»؛ این جمله انتهایی نامه احمد توکلی به قالیباف بود؛ اما ۱۵۸ نماینده مجلس با لابی محکم جبهه پایداری و همراهی قالیباف یک روز بعد از این نامه هشدارآمیز که رسانه‌ای هم شد، ترجیح دادند به تذکر توکلی وقعی نهند و مهردا بذپاش را رئیس دیوان محاسبات کنند. مهم‌ترین مسئله که توکلی هم در نامه خود به قالیباف به آن اشاره کرده، سابقه کم بذریاش بود؛ درحالی‌که طبق قانون رئیس دیوان محاسبات باید ۲۰ سال سابقه خدمتی داشته باشد. اما بذریاش گفته که در حوزه اجرایی نیز در ۲۰ سال گذشته مسئولیت‌های

مختلفی تجربه کرده؛ اما توکلی با استناد به قانون اعلام کرده که اینها سابقه‌تراشی است. از همان یکی، روز روز گذشته حامیان بذریاش در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی تبلیغات گسترده‌ای به نفع او آغاز کردند. لطف‌الله فرورزنده و اسدالله عباسی هم از دیگر چهره‌های اصولگرایی محتمل برای ریاست دیوان بودند؛ اما در نهایت از بذریاش عقب ماندند. این در حالی بود که نام بذریاش و دو اصولگرایی دیگر روز دوشنبه در میان نامزدهای اعلام‌شده برای این سمت دیده نمی‌شد. علیرضا شهبازی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه، دوشنبه از انتخاب گزینه‌های نهایی دادستانی دیوان محاسبات خبر داده و گفته بود: در نشست روز گذشته این کمیته غلامرضا اسداللهی، کامیار، محسن نجفی خواه و عیسی مقدمی‌زاد را به‌عنوان نامزدهای دادستانی تعیین کرد که به کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس معرفی خواهند شد. اما در نهایت مجلسیان ترجیح دادند به بذریاش رأی بدهند. بذریاش ۲۷ساله بود که به مدد حمایت احمدی‌نژاد وارد عرصه قدرت و مدیریت شد، آن با هم نشستن بر صندلی یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های خودروسازی، او متولد محله‌ای به نام علی‌آباد در نازی‌آباد است. در گزارشی آمده است

مضمون مشابهی دارد. بند پ ماده ۱ آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۴۷ قانون استخدام کشوری، منظور از خدمات تمام‌وقت را مشخص می‌کند. رای هیئت عمومی دیوان عدالت اداری هم که برای همه لازم‌الاجتماع است، تأکید دارد که اشتغال غیررسمی در دستگاه‌های اجرایی تنها اگر تمام‌وقت باشد، جزء سابقه خدمت محسوب می‌شود. در ارتباط با مشمولان قانون کار، سنوات خدمت افراد اصولاً از زمانی که مشمول قانون کار شناخته شده‌اند، مبنای محاسبه قرار خواهد گرفت و در طبقه‌بندی مشاغل «برای احتساب تجربه بخش غیردولتی ارائه گواهی سابقه کار با قید تاریخ شروع، استمرار، خاتمه و عنوان شغل

نهاد دیده بان شفافیت و عدالت، در نامه ای به رئیس مجلس یازدهم نوشته بود: وقتی برادرانه می‌گویند فرزند شهید سال‌هاست پا به محله قدیمی نگذاشته است! مهرداد بذریاش در دهه ۸۰ رئیس بسیج دانشگاه صنعتی شریف بود. همان زمان با محمود احمدی‌نژاد پیوند خورد و با او به شهرداری تهران و بعد به ریاست‌جمهوری رفت و به‌عنوان مشاور جوانان رئیس‌جمهور فعالیت کرد، بعد مدیر سایپا و رئیس سازمان ملی جوانان شد. او بعدها عضو شورای راهبردی شبکه سه شد و با انتخابات مجلس نهم، نمایندگی را هم تجربه کرد. اصولگرایان زمانی تلاش می‌کردند که بذریاش را به مدیریت شرکت ارتباطات سیار برسانند. بعد از جدایی از احمدی‌نژاد در زیرمجموعه ستاد اجرایی فرمان امام مشغول شد. یکی از مدیران زیرمجموعه توسکا بود. او از زمان احمدی‌نژاد روزنامه وطن امروز را منتشر می‌کند که اگرچه این روزها به مدیرمسئولی فرد دیگری اداره می‌شود؛ اما این نزدیکی همچنان وجود دارد. تاجایی‌که تیر گوشواره سمت چپ دیروز وطن امروز «بذریاش بخت نخست دیوان محاسبات» بود.

هشدار توکلی به قالیباف

احمد توکلی، رئیس هیات مدیره سازمان مردم

مشکل طرح‌های نیمه‌تمام: برخی طرح‌های نیمه‌تمام در میدان امام خمینی (ره) و خیابان قیام تهران مشکل‌ساز شده است. آیا شهردار تهران به طور مستقیم پیگیری این‌گونه طرح‌های عمرانی است؟

امیررضا جورابچی بروردی

تأخیر در پرداخت حقوق در شهرداری منطقه ۱۵: متأسفانه شهرداری منطقه ۱۵ تهران مدتی است حقوق کارکنان را با تأخیر پرداخت می‌کند و این مسئله برای مستأجران و آتیه‌ای که قسط‌های بانکی دارند، مشکل‌ساز شده است. از شهردار منطقه ۱۵ تقاضای رسیدگی داریم.

مستولان گرانی! اقشار ضعیف کم‌درآمد و حقوق‌بگیر به‌علت گرانی و مشکلات اقتصادی شرایط سختی را می‌گذرانند. این وضع موجب نارضایتی شده است. باید راهی برای خواسته‌های‌شان وجود داشته باشد تا مردم بتوانند به‌راحتی مشکلات‌شان را با مسئولان در میان بگذارند. این وظیفه دولت است برای رفع مشکلات، گرانی و نابسامانی‌ها و درخواست‌های بجای مردم مکان‌هایی تعیین و با مردم گفت‌وگو کند. تاکنون برای دلخوشی مردم چند بار این کار را انجام داده‌اند؟

مورد تصدی» همچنین «ارائه لیست یا سیاهه ریز حقوقی سنوات خدمت معتبر و تأییدیه پرداخت کسور بازنشستگی یا سهم بیمه» ارائه گردد. حتی سال سابقه کار ندارید و سابقه‌تراشی نیز در شان شما نیست و مصلحت آن است که داوطلب نشوید تا اعتراضات برانگیخته نشود، گفت که من در سال ۱۳۷۸ در تأسیس فلان پژوهشگاه نقش مهمی داشتم و بعداً در بسیج دانشجویی سمت فرماندهی داشتم. درحالی‌که سابقه کار در عرف و متون حقوقی معنای روشنی دارد که رکن آن بیمه‌شدن در مشمولین قانون کار است و غیر آن و داشتن حکم استخدامی در مشمولان قوانین استخدامی دولتی است. البته کسر حق بیمه، در سازمان امور اداری و استخدامی کشور هم ملاک محاسبه سابقه خدمت است؛ درحالی‌که برای بسیجیان چنین امتیازی مطلقاً در نظر گرفته نشده است. قانون فرماندهی در بسیج دانشجویی و هر تنگنای دانشجویی دیگر را اشتغال نمی‌شمارد و تنها برای جریان زحمات دانشجوی کسر خدمت سربازی دارد. در ارتباط با بخش دولتی، ماده ۱۰۵ قانون مدیریت خدمات کشوری سابقه خدمت را آن قسمت از خدمات کارمند می‌داند که در حالت اشتغال تمام‌وقت انجام شده باشد. تبصره ۳ ماده ۱۴۴ قانون استخدام کشوری کرد؟».

سزاوار نیست خانواده‌ها در تنگنا قرار گیرند: دولت باید با مسئولانی که در زمینه اقتصادی تبحر دارند، مشورت و راه‌هایی را که موجب گشودن قفل‌های بسته است، باز کنند تا مردم بیش‌ازاین در تنگنای مالی قرار نگیرند. برای نمونه شوهرم حقوق‌بگیر است و هر ماه حقوقی که می‌گیرد، کفاف هزینه‌ها را نمی‌دهد.

مسئولان با مردم صادق و شفاف باشند: چرا برخی از مسئولان وعده می‌دهند؛ اما خلف وعده می‌کنند؟ بهتر است آنها با مردم صادق و شفاف باشند.

آزوبین فکری

تلاش برای پاکیزگی: توجه و پیگیری شهرداری منطقه ۱۴ ناحیه یک برای پاکیزگی معابر و لایروبی جوی‌ها قابل‌تقدیر است. به این وسیله ساکنان از آفتابان رحیمی و دانیال قدرانی می‌کنند.

مهدی دربندی

حق مسکن کارکنان زمانی افزایش یافت که قیمت مسکن در اوایل سال جاری روند صعودی به خود گرفت. ای کاش مسئولان محترم حقوق ثابت سال ۹۹ را برحسب افزایش تورم و با هر گرانی‌ای جدید افزایش می‌دادند. چون تغییرات قیمت‌ها با حقوق ثابت قطعی یک‌ساله فاصله‌دار بوده و هسان با تورم نیست.

زاگانی به نیاوران رفت

حلقه پایداری به جای حلقه نیاوران

شده است. در مجلس دهم کاظم جلالی، اصولگرایی نزدیک به لاریجانی، رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس بود. حسین‌زاده با پیش‌بینی اینکه در این مجلس هم یک فرد سیاسی و نه متخصص رئیس این مرکز می‌شود، پیش‌تر به «شرق» گفته بود: «شک نکنید که در مجلس یازدهم هم یک متخصص رئیس این مرکز نمی‌شود؛ بلکه به محملی برای رفتارها و گزینش‌های سیاسی تبدیل خواهد شد. در این موضوع اصلاح‌طلب و اصولگرا هم فرقی با هم ندارند». این در حالی است که مرکز پژوهش‌های مجلس قرار بوده پژوهش‌های علمی لازم را برای استفاده در برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌های حقوقی و فناوریانه انجام دهد و به دور از جهت‌گیری‌های سیاسی و به طور مستقل نظرات کارشناسان حوزه‌های مختلف را به نمایندگان مردم عرضه کند. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی از مراکز تحقیقاتی مهم ایران است که اسناد و مدارک و اطلاعات عمومی سایر سازمان‌های دولتی در آن قابل دسترسی است و تصمیم‌ها، مذاکرات و اسناد حکومتی دیگر ارگان‌های جمهوری اسلامی نیز در آن یافت می‌شود. روز گذشته محمدحسین فرهنگي، سخنگوی هیئت‌رئیس مجلس، گفت: در جلسه هیئت‌رئیس مجلس که هیئت امنای مرکز پژوهش‌های مجلس هستند، موضوع رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس از میان همه داوطلبان اعم از آنها که کتبی یا شفاهی اعلام داوطلبی کرده بودند، بررسی شد و پس از دو مرحله رای‌گیری، علیرضا زاگانی با رأی اکثریت مطلق اعضا به‌عنوان رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس انتخاب شد.

یست‌ها یکی‌یکی تقسیم شد و ریاست مرکز پژوهش‌ها هم به علیرضا زاگانی چهره نزدیک به جبهه پایداری رسید؛ کسی که رقیب قالیباف برای ریاست مجلس بود؛ ولی از رقابت به پنهان‌وحدت کنار کشید؛ اما همان زمان هم این شایعه قوی وجود داشت که جبهه پایداری در ازای گرفتن سهم ریاست مرکز پژوهش‌ها از وادی رقابت با قالیباف کنار رفته است. تا اینجا کار جبهه پایداری در ازای ریاست مجلس دو پست دیوان محاسبات و مرکز پژوهش‌ها را به چهره‌های نزدیک به خود داده است؛ معامله خوب تیم قالیباف با تیم جبهه پایداری. حالا زاگانی و تیم حلقه پایداری همان جایی مستقر می‌شود که زمانی حلقه نیاوران مستقر بود. ساختمان سابق مرکز تحقیقات مجمع تشخیص مصلحت نظام در نیاوران که چندی قبل در تحولات داخلی مجمع به مجلس واگذار شده و محل جدید مرکز پژوهش‌های مجلس شده است. مرکز پژوهش‌های مجلس بازوی کارشناسی مجلس است؛ اما در مقاطعی به ابزار سیاسی یک جناح خاص نیز تبدیل می‌شود. احمد توکلی که دوره‌ای رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس بود، گفته است علت اینکه مرکز پژوهش‌ها مهم است و می‌تواند مهم‌تر شود، این است که به فکر نماینده کمک می‌کند و به او خط می‌دهد و اگر نمایندگان به این مرکز اهمیت ندهند، خیلی بد است. اگر نماینده‌های اهل پژوهش و تحقیق باشند، مرکز پژوهش‌ها خادم خیلی خوبی برای اوست، به شرط آنکه مرکز پژوهش‌ها ابزار سیاسی نشود. به گفته عبدالکریم حسین‌زاده، نماینده اصلاح‌طلب مجلس دهم، مرکز پژوهش‌ها همیشه درگیر نگاه‌های سیاسی

شکایت حجاریان از نماینده عضو جبهه پایداری

شرق: ادعای علی خضریان، نماینده مجلس و عضو جبهه پایداری درباره اینکه خانواده سعید حجاریان از رانت در واردات کتند استفاده می‌کنند، چنان بزرگ و عجیب بود که باعث شد وکیل حجاریان به همراه محبتی پسر او، به دلیل انتشار مطالب خلاف واقعیت از این نماینده شکایت کنند. محسن حجاریان پیش‌تر در واکنش به این موضوع از خضریان خواسته بود مدعیات خود را نزد مراجع قانونی ارائه کند. براساس این روز گذشته وکیل محسن حجاریان از شکایت موکل خود از علی خضریان به دلیل انتشار مطالب خلاف واقعیت خبر داد. به گزارش ایلنا، علی مجتهدزاده، گفت: «روز چهارشنبه به همراه محسن حجاریان از علی خضریان، برای انتشار مطالب خلاف واقعیت درباره سعید و محسن حجاریان در توئیتر، شکایت کردیم. شرکتی که خضریان در توئیتر از آن یاد کرده، شرکتی کوچک با معدل حساب ۹۰ میلیون

نیاوران کودک ممکن است

جمعیت دفاع از کودکان کار و خیابان

شماره کارت: ۱۶۸۶-۳۰۰۷-۱۰۱۲-۵۸۹۲

شماره حساب: ۱۵۹۹۱۱-۱۹۷۸۰۰

نزد بانک سپه

آدرس: میدان شهید سروری (پاسگاه نعمت آباد)، خیابان زمر

انتهای خیابان جهاد، خیابان متین، پلاک ۵۳

تلفن تماس: ۰۲۱-۵۵۸۶۳۱۸۴